

§ 453 Yttrande över betänkandet Enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49)

Dnr KS 2020-000545 109

Kommunstyrelsens beslut

Skellefteå kommun yttrar sig enligt bygg- och miljönämndens förslag.

Sammanfattning

Utrikesdepartementet har för eventuellt yttrande översänt betänkandet ""Enhetlig och säker marknadskontroll (SOU 2020:49)". Syftet med betänkandet är att anpassa svensk lagstiftning till av EU antagen marknadskontrollförordning.

Bygg- och miljönämnden beslutade 2020-10-22 § 261 att överlämna ett förslag till yttrande i vilket framhålls behov av enkla rapportrutiner gentemot statsmakterna, de svårigheter som kan uppstå att särskilja den tid som åtgår, samt fördelning av statsbidrag.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll 2020-11-03 § 371

Bygg- och miljönämndens protokoll 2020-10-22 § 261

Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse 2020-10-09

Remiss

Skickas till:

Utrikesdepartementet

§261 Dnr 2020.3629

Enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49)

Sammanfattning

Bygg- och miljönämnden har fått möjlighet att yttra sig över en remiss från Kommunstyrelsen. Remissen gäller ett betänkande från Utrikesdepartementet (enheten för internationell handelspolitik och EU:s inre marknad) och handlar om Enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49) som Skellefteå kommun ska svara på.

EU har antagit en ny förordning om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter. I betänkandet föreslås ändringar som syftar till att anpassa svensk lagstiftning till EUs marknadskontrollförordning. Syftet med marknadskontrollförordningen är att göra reglerna på produktsäkerhetens område tydligare och mer enhetliga samt att förbättra och förenkla systemet för marknadskontroll av produkter. Förordningen ska börja tillämpas från och med den 16 juli 2021.

Sverige har idag ett decentraliserat system för marknadskontroll och ansvaret för marknadskontroll är uppdelat mellan ett tjugotal statliga myndigheter som har olika ansvarsområden enligt sektorsspecifika författningar. Därtill utövar kommunerna tillsyn som i vissa fall utgör marknadskontroll. Enligt utredningen ska 13 av de statliga myndigheter som redan idag ansvarar för myndighetskontroll pekas ut som marknadskontrollmyndigheter. Kommuner ska inte längre vara marknadskontrollmyndigheter men de ska ändå utföra uppgifter som innebär marknadskontroll i samband med sin ordinarie tillsyn.

Kommuners tillsynsansvar omfattar idag uppgifter som innebär marknadskontroll avseende kemiska produkter och varor, kosmetiska produkter, vissa mobila maskiner, tobak och liknande produkter samt den lokala avfallshanteringen. Kemiska produkter och varor kan omfattas av särskilda bestämmelser när det gäller avfallshanteringen och ansvarsområdena hänger därför nära samman.

Enligt utredningen bör kommunernas uppgifter begränsas till praktisk kontroll av produkters överensstämmelse samt att kräva vissa korrigerande åtgärder från ekonomiska aktörer.

Kommunerna ska ha samma befogenheter och sanktionsmöjligheter när de utför uppgifter som innebär marknadskontroll som vid övrig tillsyn enligt miljöbalken. Resultat ska rapporteras till ansvarig marknadskontrollmyndighet.

Utredningen konstaterar att det inte är enkelt att utreda varken vilka konkreta uppgifter inom den kommunala tillsynen som utgör marknadskontroll eller hur stor del av tillsynen som utgör marknads-

kontroll. Likaså är gränsdragningen mellan statliga myndigheters och kommuners ansvar inte entydig. Det finns därför behov av förtydliganden och klargöranden när det gäller ansvarsfördelning.

Utredningen har visat att förslaget kan komma att ge följande konsekvenser för kommuner:

Kommuner är inte längre marknadskontrollmyndighet

Kommuner ska istället inom ramen för sitt tillsynsansvar utföra vissa uppgifter som innebär marknadskontroll. Kommunerna är skyldiga att lämna uppgifter om sina kontroller till ansvarig marknadskontrollmyndighet.

Begränsad möjlighet att begära ersättning

Avgift kan endast tas ut vid brister vilket innebär att det blir lägre intäkter från avgifter. Den del av verksamheten som inte kan avgiftsfinansieras behöver finansieras genom statliga medel.

Kommunala självstyret

Att staten ger kommunerna i uppdrag att utföra vissa uppgifter innebär i sig inte någon inskränkning av det kommunala självstyret eftersom det fortfarande finns utrymme att hantera uppgifterna på det sätt kommunen finner bäst. Det kommunala självstyret ska möjliggöra en lokal anpassning av olika verksamheter vad gäller t.ex. prioritering, praktiskt utförande och resurser. Förslaget innebär inte någon begränsning i detta avseende för kommunerna och bedöms därför inte få några direkta effekter på det kommunala självstyret.

Beslut

Bygg och miljönämnden lämnar följande synpunkter på betänkandet Enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49):

Synpunkterna är i texten nedan uppdelade utifrån synpunkter från avdelningarna Miljö och hälsa samt Fysisk planering.

Synpunkter från avdelning Miljö och hälsa:

- Om alla produkter som kontrolleras av kommunerna ska rapporteras in måste det finnas ett enkelt sätt för kommunerna att utföra rapporteringen till marknadskontrollmyndigheten.
- Om kommunerna ska utföra marknadskontroll kombinerat med annan tillsyn kan det vara svårt att särskilja hur mycket tid som går till marknadskontroll kontra övrig tillsyn och om kommunerna vid marknadskontroll endast får ta ut avgifter från tillsynsobjekten vid avvikelser blir det ännu svårare.

- Det är viktigt att tydliggöra hur stödet från staten ska fördelas. Det behöver bland annat klargöras när under verksamhetsåret kommunerna får besked om stöd.
- Utifrån ovanstående punkter finns det en risk att tillsynen inte kommer att prioriteras om det finns en osäkerhet i vilka avgifter som kan tas in och vilket stöd som kan erhållas. Vilket kan få till följd att kommuner avstår från att vara med i exempelvis nationella projekt.

Synpunkter från avdelning Fysisk planering:

- Planverksamheten har inget att erinra gällande förändringar i Plan och byggförordningen (2011:338) utifrån kapitel 1.53 i utredningen. Se kommentarer i kursiv stil i bilaga 1.

Skäl för beslutet

De synpunkter som bygg- och miljönämnden lämnar i detta yttrande när det gäller synpunkter från avdelning Miljö och hälsa härrör i huvudsak från betänkandets kapitel 11, Kommuners uppgifter att kontrollera produkter samt kapitel 14.5, Konsekvenser för kommuner. Synpunkter från avdelning Fysisk planering härrör från kapitel 1.53, Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338) i betänkandet.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse 2020-10-09

Beslutet sänds till:

Kommunstyrelsen

Bygg- och miljönämnden

Enhetlig och effektiv marknads kontroll (SOU 2020:49)

Sammanfattning

Bygg- och miljönämnden har fått möjlighet att yttra sig över en remiss från Kommunstyrelsen. Remissen gäller ett betänkande från Utrikesdepartementet (enheten för internationell handelspolitik och EU:s inre marknad) och handlar om Enhetlig och effektiv marknads kontroll (SOU 2020:49) som Skellefteå kommun ska svara på.

EU har antagit en ny förordning om marknads kontroll och överensstämmelse för produkter. I betänkandet föreslås ändringar som syftar till att anpassa svensk lagstiftning till EUs marknads kontrollförordning. Syftet med marknads kontrollförordningen är att göra reglerna på produktsäkerhetens område tydligare och mer enhetliga samt att förbättra och förenkla systemet för marknads kontroll av produkter. Förordningen ska börja tillämpas från och med den 16 juli 2021.

Sverige har idag ett decentraliserat system för marknads kontroll och ansvaret för marknads kontroll är uppdelat mellan ett tjugotal statliga myndigheter som har olika ansvarsområden enligt sektorsspecifika författningar. Därtill utövar kommunerna tillsyn som i vissa fall utgör marknads kontroll. Enligt utredningen ska 13 av de statliga myndigheter som redan idag ansvarar för myndighets kontroll pekas ut som marknads kontrollmyndigheter. Kommuner ska inte längre vara marknads kontrollmyndigheter men de ska ändå utföra uppgifter som innebär marknads kontroll i samband med sin ordinarie tillsyn.

Kommuners tillsynsansvar omfattar idag uppgifter som innebär marknads kontroll avseende kemiska produkter och varor, kosmetiska produkter, vissa mobila maskiner, tobak och liknande produkter samt den lokala avfallshanteringen. Kemiska produkter och varor kan omfattas av särskilda bestämmelser när det gäller avfallshanteringen och ansvarsområdena hänger därför nära samman.

Enligt utredningen bör kommunernas uppgifter begränsas till praktisk kontroll av produkters överensstämmelse samt att kräva vissa korrigerande åtgärder från ekonomiska aktörer.

Kommunerna ska ha samma befogenheter och sanktionsmöjligheter när de utför uppgifter som innebär marknadskontroll som vid övrig tillsyn enligt miljöbalken. Resultat ska rapporteras till ansvarig marknadskontrollmyndighet.

Utredningen konstaterar att det inte är enkelt att utreda varken vilka konkreta uppgifter inom den kommunala tillsynen som utgör marknadskontroll eller hur stor del av tillsynen som utgör marknadskontroll. Likaså är gränsdragningen mellan statliga myndigheters och kommuners ansvar inte entydig. Det finns därför behov av förtydliganden och klargöranden när det gäller ansvarsfördelning.

Utredningen har visat att förslaget kan komma att ge följande konsekvenser för kommuner:

Kommuner är inte längre marknadskontrollmyndighet

Kommuner ska istället inom ramen för sitt tillsynsansvar utföra vissa uppgifter som innebär marknadskontroll. Kommunerna är skyldiga att lämna uppgifter om sina kontroller till ansvarig marknadskontrollmyndighet.

Begränsad möjlighet att begära ersättning

Avgift kan endast tas ut vid brister vilket innebär att det blir lägre intäkter från avgifter. Den del av verksamheten som inte kan avgiftsfinansieras behöver finansieras genom statliga medel.

Kommunala självstyret

Att staten ger kommunerna i uppdrag att utföra vissa uppgifter innebär i sig inte någon inskränkning av det kommunala självstyret eftersom det fortfarande finns utrymme att hantera uppgifterna på det sätt kommunen finner bäst. Det kommunala självstyret ska möjliggöra en lokal anpassning av olika verksamheter vad gäller t.ex. prioritering, praktiskt utförande och resurser. Förslaget innebär inte någon begränsning i detta avseende för kommunerna och bedöms därför inte få några direkta effekter på det kommunala självstyret.

Förslag till beslut

Bygg och miljönämnden lämnar följande synpunkter på betänkandet Enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49):

Synpunkterna är i texten nedan uppdelade utifrån synpunkter från avdelningarna Miljö och hälsa samt Fysisk planering.

Synpunkter från avdelning Miljö och hälsa:

- Om alla produkter som kontrolleras av kommunerna ska rapporteras in måste det finnas ett enkelt sätt för kommunerna att utföra rapporteringen till marknadskontrollmyndigheten.
- Om kommunerna ska utföra marknadskontroll kombinerat med annan tillsyn kan det vara svårt att särskilja hur mycket tid som går till marknadskontroll kontra

övrig tillsyn och om kommunerna vid marknads kontroll endast får ta ut avgifter från tillsynsobjekten vid avvikelser blir det ännu svårare.

- Det är viktigt att tydliggöra hur stödet från staten ska fördelas. Det behöver bland annat klargöras när under verksamhetsåret kommunerna får besked om stöd.
- Utifrån ovanstående punkter finns det en risk att tillsynen inte kommer att prioriteras om det finns en osäkerhet i vilka avgifter som kan tas in och vilket stöd som kan erhållas. Vilket kan få till följd att kommuner avstår från att vara med i exempelvis nationella projekt.

Synpunkter från avdelning Fysisk planering:

Planverksamheten har inget att erinra gällande förändringar i Plan och byggförordningen (2011:338) utifrån kapitel 1.53 i utredningen. Se kommentarer i kursiv stil i bilaga 1.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse daterad 2020-10-09.

Skäl för beslutet

De synpunkter som bygg- och miljönämnden lämnar i detta yttrande när det gäller synpunkter från avdelning Miljö och hälsa härrör i huvudsak från betänkandets kapitel 11, Kommuners uppgifter att kontrollera produkter samt kapitel 14.5, Konsekvenser för kommuner. Synpunkter från avdelning Fysisk planering härrör från kapitel 1.53, Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338) i betänkandet.

Linda Brännström

Beslutet sänds till:

Kommunstyrelsen, kommunstyrelsen@skelleftea.se

Bilaga 1

1.53, sidan 141.

8 kap. Tillsyn, vägledning och uppföljning

Kap 8 Marknadskontroll av byggprodukter /rubrik stryks

De paragraferna nedan upphör att gälla;

3§ Boverket ska i egenskap av marknadskontrollmyndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, utöva marknadskontroll över byggprodukter som omfattas av

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG,

2. Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/33/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om hissar och säkerhetskomponenter till hissar, i den ursprungliga lydelsen, och

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/424 av den 9 mars 2016 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG. Förordning (2018:103).

4 § Boverket ska enligt förordning (EG) nr 765/2008 i fråga om det marknadskontrollansvar som följer av 3 §

1. informera allmänheten om sin verksamhet enligt artikel 17.2,
2. inrätta lämpliga förfaranden enligt artikel 18.2,
3. utarbeta program för sin marknadskontroll, skicka underrättelser om detta och göra det tillgängligt för allmänheten enligt artikel 18.5,
4. utföra de uppgifter som följer av artiklarna 20-22 och 23.2, och
5. samarbeta med andra enligt artikel 24.4.

5 § Boverket får, med stöd av det marknadskontrollansvar som följer av 3 §, förstöra eller på annat sätt göra produkter obrukbara enligt artikel 29.4 i förordning (EG) nr 765/2008.

Tillsyn över vissa byggprodukters lämplighet

5 a § I fråga om byggprodukter som inte omfattas av förordning (EU) nr 305/2011 eller förordning (EU) nr 2016/424 ansvarar Boverket för tillsynen över att bestämmelserna om krav på byggprodukters lämplighet i 8 kap. 19 § plan- och bygglagen (2010:900) och i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen följs. Förordning (2018:103).

Övervakning och utvärdering av tekniska bedömningsorgan

5 b § Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll ska fullgöra de uppgifter i fråga om övervakning och utvärdering av tekniska bedömningsorgan som anges i artikel 29.3 i förordning (EU) nr 305/2011.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll ska, efter att ha hört Boverket, omedelbart göra en anmälan till regeringen om styrelsen finner att ett tekniskt bedömningsorgan inte längre uppfyller de krav som anges i tabell 2 i bilaga IV till förordning (EU) nr 305/2011. Förordning (2013:308).

/

9 kap. Byggsanktionsavgifter

Allmänna bestämmelser

Byggprodukter

25 § Byggsanktionsavgiften för att underlåta att upprätta en prestandadeklaration trots att det krävs enligt artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG eller för att tillhandahålla en produkt på marknaden utan prestandadeklaration enligt artikel 7.1 i samma förordning är 1 prisbasbelopp.

Byggsanktionsavgiften för en ekonomisk aktör som inte fullgör sina skyldigheter enligt 4 kap. 11-11 e §§ är 1 prisbasbelopp.

Byggsanktionsavgiften för en ekonomisk aktör som inte fullgör sina skyldigheter enligt artiklarna 11.1, 11.2, 11.8, 12.1, 13.1, 13.2, 13.5, 13.7, 14.1-14.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/424 av den 9 mars 2016 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG är 1 prisbasbelopp. Förordning (2018:103).

/ 1 kap. Innehåll och definitioner / *får en ny lydelse*

6 § Med tillsyn avses i denna förordning

1. tillsyn som utövas

- a) direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd, eller
- b) i enlighet med bestämmelserna om tillsyn över kommunala beslut och

planförelägganden i 11 kap. 10-12, 15 och 16 §§ plan- och bygglagen (2010:900), eller

2. marknadskontroll enligt

- a) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008

SKELLEFTEÅ KOMMUN

om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93,

b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG, eller

c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/424 av den 9 mars 2016 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG. Förordning (2018:1872).